

»Pred šestimi meseci sva se spoznala pri gospodinji, pri kateri sva najela vsak svoj kabinet. Moj je bil lepši od njenega, ni mi trebalo hoditi skoz kuhinjo. Ko je pritisnil mraz in sem dal zakuriti, sem jo našel v kuhinji pri gospodinji, kjer si je grela prste nad špiritovim plamenom. Povabil sem jo v izbo. Sloko, kakršna je bila, jo je vedno zeblo. Obleko je imela takšno, kakršno imajo vse: prikrojeno za poletje in muf in kožuh za zimo. Da je le ni zeblo v vrat in roke, drugo telo je bilo 'neobčutno'. Kajpak samo navidez. Ali ste že videli žensko, ki ima muf in kožuh in v poletni obleki stoji na koncu ulice in se trese mraza. Vidite in tu se je pri njej začelo nezavedno zatajevanje, da hrane in drugih potrebščin niti ne omenim. Čaj ji je bil glavna jed, in če si je kruh pomazala z maslom ali s strdjo, je to bilo že kosilo. Videl sem, kako se je sušila od dneva v dan in kako čudovito ozka ji je prihajala brada. Želodca sploh ni več imela, ko se je začela tista moda s tenkim pasom.

Seve tudi jaz, ki sem imel lepši kabinet in ki sem si kuril pozimi, nisem imel vedno denarja. Jaz, vidite, sem zopet razsipek. Če v tednu enkrat ne morem vreči srebra po mizi, nisem notranje zadoščen. Troškov imam čez glavo. Kajkrat moram izprazniti mošnjo, da si ohranim ugled, ime, ki zveni takorekoč kakor denar . . .

Posodila mi je torej prvič, posodila drugič in tretjič . . . menda mnogokrat. Ker ni nikdar terjala, ji nisem vračal. Saj se je grela v moji izbi in tudi lepih besed je bilo mnogo med nama . . . Delala je nekak izpit zadnji čas, ali kaj, nisem se brigal. In ko je nekega večera z objokanimi očmi sedela na moji zofi in mi povedala, da je padla, sem vedel, da ji moram vrniti . . . A takrat nisem imel in čez dva dni tudi ne. Gospodinje ne posojajo rade in tako je najprej prodala

nekaj svojih oblek. Kaj je dobila zanje, ne vem. Gospodinji ni plačala, ker sem slišal kreg in pretenje . . . Od tistega časa sploh ni več jokala. Pogosteje je prihajala v mojo izbo in poznalo se ji je, da ji nisem odveč. Tudi jedla ni nič več od tistega časa, zakaj njen obraz je prihajal čudno bel in njene roke so bile lepše od dne do dne.

Takrat se mi je zgodila nesreča. V fabriki se mi je zlomil dragocen sveder in polovico odškodnine bi bil moral plačati jaz. Kaj je prodala, da mi je prinesla celih dvajset kron, ne vem. Natanko se spominjam: v kuverto mi jih je zalpila in po gospodinji poslala.

Samo na hodniku sem jo še srečal enkrat, gledala je skoz okno, pripravljena na odhod. Kadar grem zjutraj na delo, ne pozdravljam. Tako sem tudi takrat šel brez besede mimo nje in potem je nisem videl več.

Zvečer tistega dne, to je danes, sem jo čakal pred vseučiliščem, da jo peljem v gostilno, a ni prišla.

Povem Vam, da jo poznam po srcu in po duši, da pa ne vem, zakaj je to storila. Jaz te ženske ne razumem. Opravljam svoje delo in se ne brigam za njene skrivnosti. A mislim, če bi bil o pravem času posegel vmes, bi bilo drugače in teh posledic ne bi bilo. S kakimi malenkostmi vam je bila zadovoljna ta ženska . . .«

Rovtarju se je od dežja klobučni krajec pobesil čisto na oči in tik pred nosom je kapljalo z njega. Stiskal je pesti v žepih in odbijal vsako tujčevih besed kakor žoge.

Na drugi strani drevoreda, se je zdelo, da leži na klopi nekaj črnega, dolgega in dvoje rok, nakitenih s tenkimi srebrnimi obroči, visi s klopi do tal, prav tam, kjer so hodili mimo čevlji ljudi, kjer je pljuskala brozga in kjer je v velikih čtverkotih temnelo počestno blato.

Dulce est pro eo mori . . .

DIVJA ROŽA.

Iznad skalne se strmine
roža spenja v globočine.
Žar ne vidi je nebeški
in noben pogled človeški.
Za nebo je pregloboka,
za oko je previsoka.

V GOZDU.

Gozd, ne čuješ? —
»Kaj želiš?«
Nove pesmi. —
»To je križ!

Nova ptica
se zvali,
staro pesem
gostoli . . .«

Silvin Sardenko.